







17
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.



1775

1. Bo Stenus, Benjamin Vellius Laurentius: Elogium Jo. Vauclis Pithersi . . . super placida morte defuncti.
2. Knecht, Emericus Gregor. Christianus: Schestibus noviter reperiis
3. Birkhardus, Joannes Carolus Gildardus: De robe ex feudo praestante.
4. Wernstorffius, Emericus Fredericus: De synodo palmarum.
5. Wilsand, Georgius Stephanus: Ordinis juridici . . . secum: lectori generalis salutem plurimam dicit (et disputatiorem in aug. Joannis Pauli Ferdinandi Schaeferi invitata)
6. Wilsandius, Georgius Stephanus: Theses juris Romani atque Germanici
7. Wilsandius, Georgius Stephanus: Observationes juris Romani et Germanici
8. Wilsandius, Georgius Stephanus: Observationes juris Romani et Saxonicus.

9. *Wiesandius, Georgius Stephanus: Observationes juris
Romani et Saxones*
10. *Wiesandius, Georg. Stephanus: Theses juris
Romani*

DELECTIS MOLARIBVS
FORVMQVE POLNIS

HOMMELIO D.

ET DE VITIIS ET REQVE IVA PROCVBL
ET FACVLTATE IYRIDICAE
ASSESSORE

FREDERICVS LUDVICVS SCHILLING



Faint, illegible handwriting in blue ink, possibly bleed-through from the reverse side of the page.



067

9

OBSERVATIONES
IVRIS ROMANI ET SAXONICI
Q V A S
PRAESIDE
1775 7
D. GEORGIO STEPHANO
WIESANDIO

PROFESSORE INSTITVTIONVM ORDINARIO CVRIAE
PROVINCIALIS SCABINATVS ATQVE COLLEGII
IVRECONSVLTORVM ASSESSORE EIVSDEMQUE

H. T. DECANO

DIE VI. OCTOBR. A. S. R. CIDIICCLXXV.

H. L. Q. S.

AD DISCEPTANDVM PROPOSITVRVS EST

CAROLVS FRIDERICVS AVGVSTVS HOEPPNER

FLAVIA - VARISCVS.



VITEMBERGAE

LITTERIS CAROLI CHRIST. DÜRRII ACAD. A TYPIS.



I.

Consuetudo honestati contraria vim iuris non obtinet.



leri que iuris interpretes aequitate naturali ducti, consuetudinem honestati contrariam merito reiciunt. Quam sententiam, licet eandem ipsa honestas commendet, nonnulli tamen tamquam friuolam vehementer impugnant, ex quibus hic nominasse sufficit Christian. Thomassium in *dissertat. de iur. consuetud. et obseruant.* §. 36 *seqq.* et Henric. Christian. de Senckenberg. in *dissertat. de iur. obseruant. et consuetud.* §. 7. Neque temere hi duumviri communem opinionem deseruisse videntur. Etenim consuetudo, si priscos iureconsultos consulis, est ius moribus receptum, quod per plures annos obseruatum, tacita veluti conuentione comprobatum est. *L. 32. et l. 35. D. de legib.* Neque veteres in consuetudine honestatem desiderant. Quin in ea potius versantur opinione, interdum fieri, vt quaedam ex errore contra rationem iuris recipiantur, vti ex *l. 15. et l. 39. titul. excitat.* luculenter perspicitur. Multa antiquitus obtinere ab aequitate naturali aliena, vti Io. Barbeyracius in *Discours sur le benefice des loix* recte obseruauit. Sed his tamen non mouemur, vt ab opinione recepta discedamus. Tota lis facile tollitur, dummodo accuratam temporum habeamus rationem. Eo enim tempore, quo populus Romanus plena adhuc fruebatur libertate, ius non scriptum tacito eiusdem consensu inualuit. Sub imperatoribus consuetudo aliter rata esse non potuit, quam si principis accessisset consensio. Constantinus Magnus vero repudiavit consuetudines rationi repugnantes. Ita enim *l. 2. C. quae sit longa consuetudo*, praecipit: *consuetudinis vsusque longaeui non vilis auctoritas est, verum non vsque adeo sui valitura momento, vt aut rationem vincat, aut legem.* Hanc sanctionem flebilis istius aetatis conditio extorsisse videtur principi, qui in religione a pristinis erroribus purganda moribusque perniciosissimis fortiter profligandis maximopere elaborauit. Postea Iustinianus in *Novell. 134. cap. 1.* improbas consuetudines acri odio persecutus est iisque vim iuris denegauit. Rationes edicti his verbis exprimit: *male enim adinuenta malaque consuetudines, neque ex longo tempore, neque ex longa consuetudine confirmantur.* Non igitur est dubium, quin iure nouo consuetudines minus honestae sint vetitae. Hodie in Germania auitis quidem moribus inhaerendum erit eosque ipsae leges imperii publicae teneant acriter. Sed id vnice de bonis, non vero de malis affirmandum est. *Instrument. pac. Ornabrug. art. 8. §. 4. Constitut. criminal. Carolin. art. 218.* Mores improbos temporis diuturnitas haud purgat, id quod noto satis declaratur prouerbio: *hundert Jahr unrecht, ist keine Stunde recht*, quod praeclare exposuit Illustr. Io. Frider. Eisenhartus in *paroem. iur. German. p. 21.*



II.

*Definitio seruitutis in l. 4. D. de stat. homin. non est
satis perfecta.*

Licet iuris Romani decreta ab omni iniuria lubenter vindicemus, atque temerarias nonnullorum reprehensiones moleste feramus, fateri tamen cogimur, interdum veteres iureconsultos non satis accuratas rerum notiones expressisse. Cuius quidem vitii nunc accusamus Florentinum, qui in *l. 4. D. de stat. homin.* seruitutem putat esse constitutionem iuris gentium, qua quis dominio alieno contra naturam subiicitur. Primo quidem nobis Florentinus in eo errare videtur, quod originem seruitutis ex communi gentium iure repetat. Non negamus, iuris civilis magistros quaedam moribus gentium necessitatis, vel utilitatis causa recepta, ad ius gentium referre. Sic Hermogenianus in *l. 5. D. de iustit. et iur. dominia*, commercia aliaque inde orta esse, contendit. Concedimus quoque, Romanos sibi persuasisse, seruitutem in bellis fuisse natam, cum hi, qui imperio victoris se submiserant, seruati incolumes, per ipsam captiuitatem duriori seruituti subicerentur, vti ex *l. 239 D. de V. S.* perspiciunt. Eum enim morem prisca gentibus fuisse vsitatum, argumentis satis idoneis probauit Hugo Grotius *de iur. bell. et pac. Libr. 3. cap. 7.* Sed id, quod moribus introductum est, non ex fontibus iuris naturalis, quod vbius terrarum parem habet vim, deriuandum est. Accedit huc et alia ratio, quae Florentini errorem clare patetfacit. Scilicet non vno, sed duplici modo Romani seruos acquirere, aut iure gentium, aut iure civili. *L. 5. D. de stat. homin.* At modos ciuiles ignorat naturalis ratio. Deinde nobis ideo Florentinus displicet, quod eos, qui populorum moribus serui facti sunt, dominio alieno addixerit. Seruos Romanos tamquam res corporales in vero existisse dominio, nemo facile negauerit. Erant enim res mancipi, de quibus dominus suo statuere potuit arbitrio. Vlpianus in *fragment. Tit. 19. §. 1. Tit. D. de seru. exportand.* Saepius commodabantur, vel pignori obligabantur. *L. 5. §. 13. D. commodat. vel contra. L. 61. §. 1. D. de furt.* Quin ob possessionem serui amissam actionem Publicianam, ob seruum surreptum vero conditionem furtiuam fuisse concessam, ostendit *l. 6. de Publician. in rem actio. et l. 3. D. de condit. furtiv.* Hinc vita ciuili desituti, mortuis videbantur esse similes. *L. 32 et l. 209 D. de R. I.* Differebant quidem ministeriis, sed vna eademque omnium, si potestatem dominicam respicis, erat conditio. *§. 5. I. de iur. personar.* Haec licet iure Romano sint vera, nequiquam tamen omnibus gentibus sunt tribuenda. Certe longe melior fors obtigerat olim seruis Germanicis, de quibus Tacitus *de morib. Germanor. cap. 25* haec tradit: *ceteris seruis, non in nostrum morem, descriptis per familiam ministeriis, viuunt. Suam quisque sedem, suos penates regit. Frumenti modum dominus, aut pecoris, aut vestis ut colono iniungit et seruus haec tenet. Cetera officia domus vxor ac liberi exsequuntur. Verberare seruum ac vinculis et opere coercere rarum. Occidere solent non disciplina ac seruitute, sed impetu et ira, ut inimicum, nisi quod impune. Quo ex loco facile perspicimus, seruos Germanicos agris potissimum colendis et ministeriis rusticis inseruisse, atque dominis inde necessaria vitae subsidia subministrasse, ceterum vero*

4
 proprias condidisse familias, neque vi potestatis dominicae eosdem occidi potuisse. Lenius quoque apud veteres Gallos tractatos fuisse seruos, ex iis, quae Iulius Caesar *de bell. Gallic. Libr. 6. cap. 13* memoriae prodidit, facile est ad intelligendum, ut idem errauerit Caius, qui in *l. 1. §. 1. D. de his, qui sui, vel alieni iur. sunt*, potestatem Romanorum dominicam apud omnes peraeque gentes reperiri, existimauit. Denique Florentinus, dum seruos dominio contra naturam subiici statuit, varia seruorum discrimina neglexisse videtur. Vti enim hoc de seruis, quos leges et mores inscios vel inuitos libertate priuant, recte affirmatur, ita e contrario ad eos, qui sponte se dominorum arbitrio submitunt, atque scientes libertatem cum seruitute commutant, haud pertinet. Melius igitur noster iureconsultus fecisset, si in eo loco, quo seruitus in genere erat describenda, ea, quae omnibus seruis sunt communia, attulisset, atque Diogenis Laertii vestigia pressisset. Hic enim *de vit. claror. philosophor. Libr. 7. §. 122* seruitutem ait esse *στρέψαν αυτοπραγίας*. Addit: *εἶναι δὲ καὶ ἀλλήν δουλείαν τὴν ἐν ὑποτάξει, ἢ ἀντιθέται ἢ δεσποτέα*. Omnis scilicet seruitus continet necessitatem viuendi ad arbitrium domini, cuius potestati quis subiectus est. Ne tamen Florentinum profus deseramus, benignius eius sententiam de seruitute, quae ex captiuitate bellica originem duxit, interpretari debemus. Iuuat hanc interpretationem Theophilus ad *§. 2. I. de iur. personar.*

III.

Thesaurus in fundo, quo quis vitur ac fruitur, repertus, simpliciter ad usufructuarium haud pertinet.

De thesauris saepe acerrimae natae sunt controersiae. Plerique enim homines patrimonio adaugendo intenti, lucro fortuito, quod nullo labore comparatur, maximopere delectantur. Non igitur inutilis est quaestio, ad quem pertineat thesaurus in fundo, cuius vsumfructum quis percipit, inuentus? Recte thesaurus a Tryphonino in *L. 63. D. de acquir. ver. dom.* donum fortunae dicitur, cum is non ab arte vel industria hominis proficiatur, sed soli fortunae prosperae beneficio debeat. Nec dubitandum, quin usufructuarium, si ipse thesaurum inuenit, eius portionem iure petat. Extat in hanc rem pulcherrima Hadriani Imperatoris sanctio, quam Spartianus in eius *vita cap. 17* his quidem verbis refert: *de thesauris ita cauit, ut si quis in suo reperisset, ipse potiretur: si quis in alieno, dimidium domino daret, si quis in publico, cum fisco aequaliter partiretur*. Qua quid sit aequius, vix scimus. Ita enim et dominus soli lucrum, quod in eius fundo latuit, et inuentor praemium industriae aequali commodo consequitur. Licet vero postea, uti ex *l. 2. Cod. Theod. de thesauris* constat, ei, qui in alieno fundo thesaurum repererat, quarta duntaxat pars concederetur, constitutionem Hadriani tamen praefino vigori Imperator Leo in *l. unic. Cod. de thesaur.* restituit, eandemque ob aequitatem comprobauit Iustinianus *§. 39. I. de diuis. rer.* Sed nunc non eam speciem tractamus, quae vsumfructuarium duntaxat tamquam inuentorem vetustae pecuniae considerat. Namque plus iuris competit usufructuario, qui quidem rebus alienis ad necessita-

necessitatem vititur, ad commoditatem vero fruitur. *L. 1. D. de usufruct.* Eum vero omnia ea, quae in fundo nascuntur atque inde percipiuntur, sibi acquirere, Vlpianus in *l. 9. D. Tit. adduct.* statuit, ita quidem, ut ab usu lapidinarum, cretificarum et metallorum non sit excludendus. Neque venas auri, argenti, et ferri indagare prohibetur. Quin ex eo, quod vi diuina accidit, eum interdum aliquid commodi capere, *l. 12. D. Titul. excitat.* dubitare haud sinit. Incrementum alluionis ei prodesse, certissime sumus persuasi, licet haec sententia nonnullis non satis firma esse videatur, de qua controuersia, quid statuendum sit, breuiter exponemus. Alluionis vsumfructum ad fructuarium pertinere, in *l. 9. §. 4. D. de usufruct.* ab Vlpiano asseritur. E contrario Paulus in *sentent. recept. Libr. 3. Tit. 6. §. 22* haec profert: *accessio alluionum ad fundum fructuarium, quia fructus fundi non est, non pertinet.* Hunc locum corruptum esse, quisque facile animaduertit, cum alluio tamquam naturalis accessio fundum adaugeat eique accrescat. Hinc Gerard. Noodtius de *usufruct. Libr. 1. cap. 6* verbum, *fundum*, delendum esse, arbitratur. Leniorem correctionem adhibet Anton. Schultingius in *animaduersionibus* ad locum Pauli excitatum, dum pro *fundum*, legendum esse *fundi*, censet. Cuius quidem sententiam eo lubentius sequimur, quo magis remedia leniora durioribus praefereamus. Errant vero, qui hic Paulum ab Vlpiano prorsus dissentire, opinantur. Recte enim Vlpianus statuit, fundi vsumfructuarium etiam eo incremento frui, quod per alluionem adiectum est, cum portionem fundi, vnde omnes fructus capit, efficiat. Quae quidem sententia etiam auctoritate *Basilicor. Libr. 16. Tit. 1. l. 9. §. 3* confirmatur. Paulus e contrario non de vsumfructu alluionis, sed de eiusdem proprietate est accipiendus. Ex iis, quae haecenus disputauimus, manifestum est, vsumfructuarium interdum quoque eiusmodi emolumenta, quae magis a fortuna, quam humana industria pendent, acquirere. Sed ideo thesaurum in fundo, in quo ius suum exercet, ei simpliciter tribuere nolumus. Si eum extraneus reperit, nihil inde capit. Sin ab ipso vsumfructuario repertus est, ei pars dimidia tanquam inuentori cedit, uti copiosius monstrauit Aurel. Galuanus de *usufruct. cap. 30*. Inde explicanda erit *l. 63. §. 3. D. de acquirend. rer. domin.* vbi dicitur, vsumfructuarium, si in fundo eius proprio seruus, cuius vsumfructus ad ipsum, proprietatem vero ad alium pertinet, thesaurum inuenerit, pro parte tantum eundem esse habiturum, de quo argumento consulendus est Cornel. van Bynkershoek in *obseruat. iur. Roman. Libr. 2 cap. 4*.

IV.

Caput liberum in l. 1. D. de tutel. significat patremfamilias impuberem.

Definitio tutelae, quam Seruius dedit, Paulus vero in *l. 1. D. de tutel.* comprobauit, interpretes iuris ciuilibus vehementer exercuit, variasque lites peperit haud prorsus inuitiles. Ad has vero et ista pertinet quaestio, quo modo verba, *in capite libero*, sint interpretanda. Ac primo quidem certum est, hic more dicendi antiqui-

tus recepto, casum auferendi pro casu accusandi fuisse usurpatum, exemplo probatissimorum auctorum, uti Carol. Andr. Duker de *Latinitat. veter. iuriconsultor. p. 350 seq.* et Euerard. Otto ad §. 1. *I. de tutel.* copiosius ostendere. Deinde negandum non est, caput liberum simul denotare hominem liberum, qui potestati dominicae haud subest. Tutela enim in seruum, qui alieno dominio subiectus, vnice ab arbitrio domini pendet, haud cadit. Hinc, si pupillus, qui antea tutorem habuit, postea in seruitutem fuisset redactus, tutela, auctore Vlpiano in *l. 14. §. 1. D. de tutel.* finiebatur. Sed hoc nondum sufficit, cum saepius is, qui libertate fruitor, tutorem non accipiat, uti exemplo eorum, qui ob delictum commissum deportati, ius ciuitatis Romanae amisere, luculenter constat. §. 1. *I. quibus modis tutela finitur.* Quorum etiam referendi sunt homines suae potestatis, qui se ab alio arrogari passi sunt. Vlpianus in *leg. adduct.* Cum vero deportati et arrogati pristinam libertatem retineant, facile intelligitur, capite libero hominem duntaxat liberum haud exprimi. Rectius dixeris, his verbis comprehendi patremfamilias adhuc impuberem. *L. 195. D. de V. S.* Egregie Pomponius in *L. 239. D. de V. S.* eiusmodi hominem ita describit: *pupillus est, qui, cum impubes est, desit in potestate patris esse, aut morte, aut emancipatione.* Ei enim, qui adhuc patris potestati subest, tutor haud datur, cum in paterno auxilio iuuetur, neque aliena tutela indigeat. Quin ne is quidem, cuius pater per captiuitatem in hostis potestatem venerat, licet pater abesset, atque impubes eius praefidio orbatus, variis exponeretur periculis, tutorem consecutus est. Dabatur tamen ei curator, ne, patre absente, eius bona perirent. *L. 6. §. 4. D. Titul. excitat.* Quodsi pater in ciuitatem rediisset, pristina iura, postliminii iure recuperabat. Vlpianus in *fragment. Tit. 10. §. 4.* Sed, ut nostrae interpretationi aliquid auctoritatis accedat, testimonium denunciamus Aulo Gellio, qui *Libr. 5. cap. 19* haec tradit: *neque pupillus autem, neque mulier, quae in parentis potestate est, arrogari potest, quoniam et cum feminis nulla comitiorum communio est, et tutoribus in pupillos tantam esse auctoritatem potestatemque fas non est, ut caput liberum fidei suae commissum, alienae ditioni subiiciant.* Confugimus quoque ad patrocinium Vlpiani, qui in *fragment. Tit. 11. §. 5.* hancce proponit sententiam: *qui liberum caput mancipatum sibi, vel a parente, vel a coemitore manumisit, per similitudinem patroni tutor efficitur, qui fiduciarius tutor appellatur.* Ceterum commendamus ea, quae Laurent. Andr. Hambergerus in *commentat. de utilitat. ex humanior. liter. in iurisprudenc. stud. capienda, in opuscul. p. 290 seq.* obseruauit.

V.

Tempore messis iudicia pagana in Saxonia Electorali non sunt clausa.

Tempore messis neminem esse cogendum, ut in iudicium veniat, et tunc de iis solum rebus, quae tempore, vel morte periturae sunt, ius dici posse, Vlpianus in *l. 1. seqq. D. de fer.* auctor est. Hoc vero tempus apud Romanos a die octauo Calendarum Iulii vsque in Calendas Augusti fuisse concessum, *L. 2. C. de fer.* docet.

Tempus

Tempus vero fationis his feriis non esse annumerandum, August. a Leyser *in meditat. ad Pandect. specim.* 35, 4 bene obseruat. In Saxonia nostra quid statuendum sit, haud temere quaeritur. Vulgo quidem statuitur, ferias humanas certas, ad quas tempus messis faciendae refertur, liberare a necessitate comparendi in iudiciis. Lüder Mencke in *Systemat. iur. ciuil. secundum Pandect. Libr. 2. Tit. 12. §. 5.* Io. Henric. de Berger in *Oeconom. iur. Libr. 4. Tit. 14. §. 2. not. 4.* Sed hanc sententiam in nostra patria non sine cautione esse sequendam, mox probabimus. Scilicet in *ordinat. process. recogn. Tit. 2. §. 4.* sapienter praeceptum est, vt ii, qui praedia equestria tenent, atque iurisdictionem patrimoniale[m] exercent, quotannis certis temporibus iudicia stata habeant, simul vero cautum est, ne eiusmodi iudicia tempore fationis atque messis instituantur. In *eadem vero ordinat. Tit. 11. §. 5* sancitum est, ne feriae humanae alias iure constitutae, in peragendis negotiis forensibus amplius attendantur. Sed hae sanctiones sibi haud sunt contrariae. Nam *Tit. 2* constitutum, vt dies certi sollempnes quotannis destinentur, quibus ius ruri reddendum communiter, excepto tamen tempore fationis et messis. Ideo vero non interdictum est singulares causas tempore quidem messis rite persequi, quia eiusmodi feriae secundum *Tit. 11.* amplius non obtinent. Rem exemplo illustrabimus. Dominus quidam aduersus subditos instituerat possessorium summarium. Subditi rite citati, vt sub poena confessorum et conuictorum litem contestarentur, in termino praefixo haud comparent. Ante terminum vero in scriptis opponunt exceptionem feriarum seque laboribus rusticis impediri, quo minus citationi obtemperent, serio affirmant, atque progressum termini, appellatione interposita, retardare student. Actor eorum contumaciam acusat. Subditorum appellatio a Principe serenissimo reiicitur. Acta ad iureconsultos Vitembergenses transmittuntur. Hi vero mense Septembri anni praeteriti subditos ob commissam contumaciam pro confessis et conuictis habuere, et ita, vt actor rogauerat, condemnauere, subiuncta potissimum hac decidendi ratione: weil die Disposition der Erlaut. Proc. Ordnung T. 2. §. 4, da darinnen nur gewisse Gerichts-Tage in der Saat- und Erndte-Zeit auf dem Lande zu halten untersaget worden, ex *Tit. 11. §. 5.* aber deutlich erhellet, daß die Erndte und andere sonst in denen Rechten geordnete Feriae humanae, wegen derer Termine, und übriger Actuum iudicialium, weiter nicht zu attendiren, ihnen nicht zu statten kommen mögen.

VI.

Emtor, postquam ei res emta a venditore est tradita, si terminus solutionis constitutus non est, pretium statim soluere debet.

Emtionem venditionem, si inter emtorem et venditorem de re pro certo pretio tradenda conuenit, esse perfectam, omnibus notum est. Sed, num emtor hodie in Saxonia Electorali, si terminus solutionis haud est constitutus, statim post traditionem rei emtae, pretium soluere teneatur, ob ea, quae in *appendic. §. 6. ordinat.*

dinat. process. recognit. fanciuntur, dubitare quis possit? Commemorare hoc loco iuvat litem, quae anno superiore inter quendam emtorem et venditorem de hac re inciderat. Vendiderat quis alteri aliquot amphoras cereuisiae, quae ad emtorem feliciter transferebantur, nullo pretii soluendi termino praefixo. Venditor ab emtore acceptae cereuisiae pretium postulabat, et, cum id praestare recusaret, eundem actione venditi conueniebat. Emtor callido consilio prouocabat ad §. 6. *appendic. ordinat. process. recognit.* atque exceptionem actionis nondum natae obiiciebat. Res ei ex voto cedebat. Etenim iudicatum fuit, daß Klägers Suchen noch zur Zeit für unstatthaft zu achten. Actor hanc sententiam remedio leuterationis impugnat. Iureconsulti Vitembergenes priorem sententiam correxerunt, reumque ob contumaciam, quia documentum, in quo fundamentum actionis erat collocatum, non recognouerat, ex sententia actoris condemnarunt, atque inter alias decidendi rationes, hanc addidere: hiernächst die aus dem Anhange der Erläut. Proc. Ordnung §. 6 angezogene Stelle hier um so weniger zu appliciren steht, da selbige blos von dem Fall, wenn in einem Documente eine ungewisse und unbestimmte Zahlungs-Frist gesetzt, und zum Exempel die Bezahlung ehestens, oder doch, so bald möglich, in gleichen nach und nach, oder nach guter Gelegenheit versprochen worden, keinesweges aber davon, wenn gar kein terminus solutionis gesetzt worden, handelt, vielmehr, da Beklagter die libellirte Post Klägern für erhaltenes Bier schuldig worden, ein Käufer aber, sobald ihm die erkaufte Sache vom Verkäufer übergeben worden, das bedungene Kauf-Geld leisten zu bezahlen schuldig,

L. 13. §. 20. D. de action. emt. et vendit.

L. 5. C. de action. emt. et vendit.

Leysfer Specim. 21. meditat. 1 seqq.

kein Zweifel vorhanden, daß Beklagter sofort, nachdem er das erhandelte Bier erhalten gehabt, Klägern die schuldige Zahlung dafür zu leisten verbunden gewesen. Condemnatus simul fuit reus, vt interesse morae secundum decisionem XV de anno 1746 actori praestaret.

Wittenberg, Diss., 1774-76



f

Sb.





9
OBSERVATIONES
IVRIS ROMANI ET SAXONICI

Q V A S
P R A E S I D E

1775 7

D. GEORGIO STEPHANO
WIESANDIO

PROFESSORE INSTITVTIONVM ORDINARIO CVRIAE
PROVINCIALIS SCABINATVS ATQVE COLLEGII
IVRECONSVLTORVM ASSESSORE EIVSDEMQUE

H. T. DECANO

DIE VI. OCTOBR. A. S. R. CIDIÖCCLXXV.

H. L. Q. S.

AD DISCEPTANDVM PROPOSITVRVS EST
CAROLVS FRIDERICVS AVGVSTVS HOEPPNER

FLAVIA - VARISCVS.



VITEMBERGAE

LITTERIS CAROLI CHRIST. DÜRRII ACALP. A TYPIS.

